V a/s Latvijas Hipotēku un zemes banka
2009. gada saīsinātie konsolidētie un bankas finanšu pārskati
(neauditēti)

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA"
VADĪBAS ZIŅOJUMS

2009. gada 12 mēneši

2009.gads VAS Latvijas Hipotēku un Zemes bankai bijis nozīmīgu lēmumu un attīstības gads. Līdz ar Ministru kabineta apstiprināto koncepciju par Hipotēku bankas pārveidi par attīstības banku, pagājušajā gadā ir sperts vēl viens nozīmīgs solis Latvijas valstij tik ļoti nozīmīgās attīstības bankas veidošanas virzienā.

Sarežģītajā ekonomiskajā situācijā Hipotēku banka turpināja Latvijas uzņēmumu kreditēšanu valsts noteiktās, tautsaimniecībai svarīgās jomās, papildinot komercbanku sniegto tradicionālo pakalpojumu klāstu. Būtiski, ka valsts atbalsta mērķprogrammu īpatsvars Hipotēku bankas kopējā portfelī 2009.gadā pieaudzis no 12 līdz 39%. Vispārējās ekonomiskās situācijas ietekmes rezultātā palielinoties izsniegto aizdevumu riskam, Hipotēku banka 2009.gadā izveidojusi uzkrājumus nedrošiem aizdevumiem 74,2 miljonu latu apjomā, savukārt bankas pamatkapitāls palielināts par 72,8 miljoniem latu. Pagājušajā gadā Hipotēku banka arī atmaksāja sindicētos aizdevumus ievērojamā apjomā un uzkrāja līdzekļus nākamā aizdevuma atmaksai. Veiktās darbības struktūras izmaiņas atbilst Hipotēku bankas pārveidei par attīstības banku.

Ar gandarījumu varam atzīt, ka ekonomiskās lejupslīdes apstākļos Hipotēku bankā palielinājies klientu skaits gan juridisko, gan privātpersonu sektorā. Pieaudzis arī termiņnoguldījumu apjoms un ir palielinājusies Hipotēku bankas tirgus daļa noguldījumu sektorā, apliecinot augstu klientu uzticības līmeni bankai.

Arī 2010.gadā turpināsim palielināt atbalsta programmu realizācijas apjomus, kreditējot uzņēmējus un veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību. Tāpat turpināsim uzlabot bankas pakalpojumu kvalitāti un uzturēsim augstu klientu servisa līmeni.

Vispārējā ekonomiskā situācija un tās stabilizācijas perspektīva

Starptautiskais Valūtas fonds prognozē, ka globālā ekonomika 2009.gadā varētu būt samazinājusies par 1,1%, savukārt, 2010.gadā pasaules ekonomika varētu pieaugt par 3,1%. Pēc globālās ekonomikas dziļās recesijas ekonomiskā izaugsme kļuvusi pozitīva, jo valstu īstenotie plašie pasākumi ir snieguši atbalstu pieprasījumam un samazinājuši nenoteiktību un sistēmisku risku iespējamību finanšu tirgos.

SVF prognozē, ka Eiropas attīstības valstu ekonomikas 2010.gadā pieaugs par 1,8%, salīdzinot ar 5,0% kritumu 2009.gadā.

2009.gada 4.ceturksnī Latvijā tika reģistrēts iekšzemes kopprodukta (IKP) ceturkšņa kritums par 17,7% (Centrālās Statistikas Pārvaldes dati), kas norāda uz ekonomikas atrašanos tuvu savam zemākajam punktam. 2010.gadā tiek prognozēts IKP samazinājums par 2-4%.

Faktori, kas ir visciešāk saistīti ar ekonomiskās aktivitātes samazināšanos, ir:

- kritums ekonomikas dominējošās nozarēs, kas iepriekšējos gados piedzīvoja vislielāko pieaugumu un ir orientētas uz iekšējo pieprasījumu: mazumtirdzniecība, celtniecība, finanšu pakalpojumi, tūrisms, ēdināšanas pakalpojumi u.c.;
- rūpniecības produkcijas izlaides samazinājums 2009.gada 12 mēnešos, salīdzinot ar 2008.gada atbilstošo periodu, par 16%;
- Latvijas valsts budžeta izdevumu būtiskais samazinājums un nodokļu likmju palielinājums, kas nozīmēs tālāku iekšzemes pieprasījuma kritumu arī 2010.gadā;
- bezdarba līmenis, kas 2009.gada decembrī sasniedza 16% (iepriekšējā gada decembrī – 7%). 2010.gada pirmajā pusē bezdarba līmenis varētu sasniegt 20%, tomēr nodarbinātības pieaugums varētu atsākties tikai līdz ar ekonomikas izaugsmi, kas gaidāma 2010.gada 2.pusgadā;
- risku pieaugums Latvijas finanšu sistēmā – pieaug ienākumus nenesošo kredītu apjoms, jāveido uzkrājumi nedrošiem aizdevumiem, ir lieli banku darbības zaudējumi, kā arī nepieciešamība atmaksāt ārējos aizņēmumus. Arī kredītresursi ir būtiski sadārdzinājušies. Tā rezultātā ekonomikā samazinās pieejamie kredītresursi.

Pastāv vairāki faktori, kas norāda uz stabilizāciju un priekšnosacījumu veidošanos ekonomikas līdzsvarotai attīstībai nākotnē:

- eksporta rādītāju stabilizācija – eksporta struktūras dinamika galvenajās preču grupās pa mēnešiem norāda uz to, ka, pēc nozīmīga eksporta krituma 2008.gadā, 2009.gadā ir vērojamas pirmās atlabšanas pazīmes. Atsākoties ekonomikas izaugsmei pārējās Eiropas Savienības valstīs, kas ir galvenais Latvijas eksporta tirgus, paredzams pakāpenisks pieaugums eksportā, kas palīdzētu atgūties Latvijas ekonomikai. Ja līdz šim eksporta attiecība pret IKP ir bijusi 35-45% robežās, tad ekonomikas pārstrukturēšanās rezultātā, samazinoties iekšējā pieprasījuma nozarēm, eksports 2010.gadā jau varētu sasniegt dominējošo lomu ekonomikā, pārsniedzot 50% no IKP;
- ārējās tirdzniecības uzlabošanās, ko lielā mērā ietekmē tradicionāli stabilā pakalpojumu tirdzniecības bilance, kā arī strauja importa samazināšanās, samazinoties iekšzemes patēriņam;
- Latvijas maksājumu bilances uzlabošanās – visos 2009.gada mēnešos tekošā konta saldo ir bijis pozitīvs. Tekošā konta pārpalikums sagaidāms arī turpmāk, taču tajā iespējamas svārstības atkarībā no tiešo investīciju uzņēmumu zaudējumiem, kas atspoguļojas pozitīvā ienākumu kontā;

- inflācijas pieauguma apstāšanās un patēriņa cenu stabilizācija. Oktobrī pirmoreiz atjaunotās Latvijas vēsturē tika reģistrēta gada deflācija. 2009.gada decembrī, salīdzinot ar 2008.gada decembri, patēriņa cenas samazinājās par 1,2%. Patērētāju ierobežotā maksātspēja būs galvenais apstāklis, kas arī turpmāk veicinās cenu krišanos. Tāpēc deflācija turpināsies arī visu 2010.gadu, cenu kritumam gada griezumā turoties 3-5% līmenī;
- darbaspēka izmaksu samazināšanās, ko būtiski ietekmē bezdarba pieaugums un strauji pieaugošs brīvo darbaroku piedāvājums. Šim apstāklim būs veicinoša ietekme uz Latvijas uzņēmumu konkurētspēju starptautiskā tirgū;
- lata reālo efektīvo kursu tuvošanās nominālajam kursam – līdz ar patēriņa cenu ražotāju izmaksu krišanos, samazinās plaisa starp lata reālajiem un nominālajiem kursiem.

Finanšu sektors un tā tendences

2009.gada 31.decembrī Latvijas Republikā banku pakalpojumus sniedza 21 banka un sešas ārvalstu banku filiāles un divas ir paziņojušas, ka savu darbību uzsāks 2010.gadā. VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” darbojas kā vienīgā valstij 100% piederošā komercbanka.

2009.gada laikā pēc neauditētiem datiem Latvijā darbojošos banku aktīvi ir samazinājušies par 7%, decembra beigās sasniedzot 21,7 miljardus latu, kredītportfeļa apjoms samazinājās par 7%, noguldījumi (ar tranzītfondiem) - par 2%, bet kapitāls un rezerves - par 6%. Banku neauditētie zaudējumi 2009.gadā sasniedza 773 miljonus latu, kuru galvenais iemesls ir uzkrājumu veidošana ienākumus nenesošiem kredītiem.

Banku aizdevumu plūsma privātajam sektoram joprojām mazinājās, ko noteica gan banku piesardzīgā kredītpolitika sarežģītās ekonomiskās situācijas apstākļos, gan arī zemais pieprasījums kā mājsaimniecību, tā nefinanšu uzņēmumu sektorā. Taču kopējo kredītu apjoma kritumu (par 7%) nevar vērtēt kā strauju, ņemot vērā augsto riska pakāpi ekonomikā, nepieciešamību bankām veidot uzkrājumus un pārstrukturēt kredītus.

2009.gadā būtiski samazinājās Latvijas komercbankām finanšu tirgū pieejamie kredītresursi, jo saruka banku iespējas refinansēt ilgtermiņa starpbanku aizņēmumus, kā arī naudas piedāvājumu mazināja noguldījumu kritums. Lai gan eiro noguldījumi 2009.gadā ir pieauguši, latu un ASV dolāru noguldījumi ir ievērojami samazinājušies.

Latvijas ekonomikas izaugsmes tempu samazināšanās un kredītresursu cenu pieaugums ir ietekmējis Latvijas komercbanku kredītportfeļa kvalitāti, kas pēdējā gada laikā ir ievērojami pasliktinājusies. 2009.gada beigās Banku sektora nekavētais kredītportfelis sasniedza 74,5%. Problemātisko kredītu atgūšanas iespējas kļūst aizvien sarežģītākas, tā rezultātā finanšu sektorā palielinās zaudējumos norakstāmo aizdevumu apjoms.

Latvijas Bankas noteiktās obligāto rezervju normas 2009.gadā nav mainījušās: banku saistībām virs 2 gadiem - 3%, visām pārējām rezervju bāzē iekļautajām saistībām - 5%.

ASV Federālo rezervju sistēma 2009.gada laikā ir saglabājusi vēsturiski zemāko dolāra bāzes procentu likmi (0,25%). Eiropas Centrālā banka samazināja eiro bāzes procentu likmi – no 2,5% līdz 1,0%, arī Latvijas Banka ir samazinājusi latu bāzes procentu likmi no 6% līdz 4%, kā rezultātā šai periodā ir samazinājušās Latvijas komercbanku izsniegto kredītu vidējās procentu likmes. Privātpersonām izsniegto aizdevumu (latos) vidējās procentu likmes samazinājās no 17,48% (2008.gada decembrī) līdz 12,15% (2009.gada decembrī), bet juridiskām personām – no 13,44% līdz 6,74% attiecīgajā periodā. Vidējās procentu likmes kredītiem (ārvalstu valūtā), kas piešķirti juridiskām personām, samazinājās no 6,72% (2008.gada decembrī) līdz 4,20% (2009.gada decembrī), bet privātpersonām – no 7,48% līdz 5,79%. Ņemot vērā ārvalstu Centrālo banku aktivitātes, kas vērstas uz ekonomiku stimulēšanu, procentu likmes aizdevumiem ārvalstu valūtās joprojām saglabāsies zemākā līmenī par likmēm aizdevumiem latos, kas ir būtisks faktors klientiem, izvēloties aizdevumu valūtu.

Finanšu rezultāti

Pretēji tendencei banku sektorā, 2009.gadā Hipotēku bankas neauditētais bruto aktīvu apjoms ir pieaudzis par 4,4 milj. latu, sasniedzot 967 miljonus latu (tirgus daļa – 4,5%). Vispārējās ekonomiskās situācijas pasliktināšanās rezultātā palielinoties izsniegto aizdevumu riskam, Hipotēku banka 2009.gada laikā ir izveidojusi uzkrājumus nedrošiem aktīviem 74,2 milj. latu apjomā. Bankas neauditētie zaudējumi 2009.gadā – 54,1 milj. latu, bet iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa - 12 milj. latu.

Hipotēku bankas bruto kredītportfelis 2009.gada laikā ir samazinājies par 24,1 milj. latu jeb par 3%, sasniedzot 707,5 milj. latu (tirgus daļa – 4,6%).

Noguldījumu apjoms (ar tranzītfondiem) Bankā 2009.gadā ir pieaudzis par 22,3 milj. latu jeb par 8%, līdz 326,8 milj. latu (tirgus daļa – 3,4%).

Banka 2009.gadā atmaksāja sindicētos un citus starpbanku ilgtermiņa aizdevumus 215,2 milj. eiro (151,3 milj. latu) apjomā. 2010.gadā sindicētie un citi starpbanku ilgtermiņa aizdevumi tiks dzēsti par summu 149 milj. latu.

2009.gada janvārī Bankas pamatkapitāls tika palielināts par 29,5 milj. latu. 2009.gada 20.novembrī ar Eiropas Komisijas piekrišanu (lēmums nr. NN60/2009) Hipotēku bankas akcionārs palielināja bankas pamatkapitālu par 43,29 milj. latu. Līdz ar to kopējais apmaksātā pamatkapitāla apjoms sasniedza 121,32 milj. latu. Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs uz 31.12.2009 bija 12,8%, kas ievērojami pārsniedz Kredītiestāžu likumā noteikto minimumu 8%. Hipotēku bankas pamatkapitāla palielināšana ir paredzēta likumā par 2010.gada valsts budžetu (12.pants). Saskaņā ar to, bankas pamatkapitālu plānots palielināt par 70,2 miljoniem latu, valstij pārņemot Hipotēku bankas saistības pret Ziemeļu Investīciju banku (ZIB) un attiecīgo summu ieguldot bankas pamatkapitālā. Saskaņā ar Bankas darbības plānu pamatkapitāla palielinājums tiks veikts 2010.gada 1.ceturkšņa beigās. Šie līdzekļi tiek izmantoti kreditēšanai Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programmas ietvaros. Tas nozīmē, ka šie līdzekļi pēc piešķirto aizdevumu atmaksas paliks bankā, un Hipotēku banka arī turpmāk tos izmantos Latvijas uzņēmēju kreditēšanai Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programmas ietvaros. 2009.gada februārī Hipotēku banka un Privatizācijas aģentūra noslēdza akciju pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru Hipotēku banka pārdeva visas tai piederošās Parex bankas akcijas Privatizācijas aģentūrai.

2009.gada sākumā starptautiskās kredītreitingu aģentūras ir pakāpeniski samazinājušas Latvijas kredītreitingus. *Standard & Poor's Rating Services* ir pazeminājusi Latvijas kredītreitingus līdz *BB* un *Fitch Ratings* līdz BB+, kas ir spekulatīva līmeņa reitingi, norādot, ka reitingu samazināšana atspoguļo ekonomiskās situācijas lejupslīdi, kas bijusi straujāka par iepriekš prognozēto. Savukārt *Moody's Investors Service Ltd* Latvijas kredītreitingu samazināja līdz zemākajam investīciju līmeņa reitingam *Baa3*. Hipotēku banka ir 100% valstij piederoša banka un tās reitings nevar pārsniegt valstij noteikto reitingu, tāpēc starptautiskā reitingu aģentūra *Moody's Investors Service Ltd,* samazinot Latvijas kredītreitingu, samazināja arī Hipotēku bankas kredītreitingus. Bankai piešķirtie reitingi:

- ilgtermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem – ***Baa3***,
- īstermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem – ***P3***,
- finansiālās stabilitātes reitings – ***E+***,
- hipotekāro ķīlu zīmju reitings – ***Baa2***,

kas ir investīciju līmeņa reitingi.

Noslēdzoties 2009.gadam, Hipotēku banka savus klientus apkalpoja 27 filiālēs, kas atrodas gan Rīgā, gan katrā Latvijas rajona centrā un 8 norēķinu grupās dažādos Latvijas reģionos. Saglabājot mērķi sniegt iedzīvotājiem bankas pakalpojumus padarīt maksimāli pieejamus un ērtus, Hipotēku banka 2009.gadā veica bankas filiāļu un norēķinu grupu tīkla optimizāciju: tika mainīts Valkas filiāles un Smiltenes norēķinu grupas statuss, slēgta Ūnijas filiāles Siguldas norēķinu grupa un Liepājas filiāles norēķinu grupa, bet Balvu un Ludzas filiāles pārveidotas par norēķinu grupām. Šīs izmaiņas ļāvušas panākt augstāku darba efektivitāti un samazināt izmaksas.

Ar prieku atzīstam, ka Preiļu filiāle Vislatvijas kampaņā „Uzslavē labu servisi!" bija viena no desmit kampaņā uzslavētākajām apkalpošanas vietām.

Turpinot paplašināt bankomātu tīklu, Hipotēku banka 2009.gadā uzstādīja 17 jaunus bankomātus (ATM), Hipotēku bankas kopējam ATM tīklam paplašinoties līdz 72 bankomātiem. Hipotēku bankas klientiem bez komisijas maksas ir iespēja izņemt skaidru naudu arī bankas draudzīgo bankomātu tīklā (Rietumu banka, Latvijas Krājbanka, SEB banka, Parex banka), kopumā 633 bankomātos visā Latvijā.

Attīstības bankas darbības virziens, valsts atbalsta programmu realizācija

2009.gada 3.decembrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.820 tika akceptēta koncepcija „Valsts akciju sabiedrības „Latvijas Hipotēku un zemes banka" pārveide par Attīstības banku". Koncepcijas mērķis bija izvēlēties optimālākos variantus Hipotēku bankas pārveidei par attīstības banku, samazinot komercbankas darījumus un koncentrējot bankas darbību uz virzieniem, kas šobrīd ir izšķiroši tautsaimniecībai.

Atbilstoši Ministru kabineta nolemtajam, tika atbalstīts koncepcijas modelis, kas paredz attīstības bankas izveidi uz Hipotēku bankas bāzes un pakāpenisku komercbankas funkciju pārtraukšanu ne vēlāk kā 2013.gada 31.decembrī. Atbilstoši atbalstītajam koncepcijas modelim, banka turpina realizēt esošās valsts atbalsta programmas, sadarbībā ar nozaru ministrijām izstrādā jaunas atbalsta programmas, par kuru realizācijas uzsākšanu lemj valdība. Hipotēku banka pakāpeniski samazina bankas komerciālā kredītportfeļa apjomu. Komercdarbības jomā banka ir pārtraukusi jaunu klientu kreditēšanu un izsniedz komerciālus aizdevumus tikai esošajiem klientiem, atbilstoši esošajam aizdevuma apjomam, un bankas pašreizējo komerciālo klientu esošo aizdevumu restrukturizācijai.

Hipotēku banka 2009. gadā turpināja realizēt attīstības programmas, kuru ietvaros valdības uzdevumā tiek sniegts atbalsts noteiktām uzņēmēju un iedzīvotāju grupām:

- Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programmu;
- Mikrokreditēšanas programmu;
- Starta programmu „Atbalsts pašnodarbinātības un komercdarbības uzsākšanai".

Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programma

Lai aktivizētu uzņēmējdarbību Latvijā, Ministru kabinets 2009.gada 17.februārī pieņēma noteikumus Nr.164 par aizdevumiem komersantu konkurētspējas paaugstināšanai. Saskaņā ar šiem noteikumiem Hipotēku banka sniedz investīciju un apgrozāmo līdzekļu aizdevumus maziem, vidējiem un lieliem komersantiem. Maijā Hipotēku banka saņēma pirmos 50 miljonus eiro (35,1 miljons latu) šīs programmas realizācijai no Ziemeļu investīciju bankas (ZIB), otrā aizdevuma daļa 50 miljoni eiro (35,1 miljoni latu) tika ieskaitīti jūlijā.

2009.gada 10.martā Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.238 par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.2.1.4.aktivitāti "Aizdevumi komersantu konkurētspējas uzlabošanai", kas paredz aizdevumu fonda izveidošanu kā nodalītu finanšu resursu bloku Hipotēku bankā komersantu kreditēšanai Ministru kabineta noteikumu Nr.164 ietvaros (par aizdevumiem komersantu konkurētspējas paaugstināšanai). Aizdevumu fondu veido publiskais finansējums 61,6 miljoni eiro (43,3 miljoni latu) un Hipotēku bankas finansējums 21,6 miljoni eiro (15,2 miljoni latu). Kreditēšana no aizdevumu fonda tika uzsākta 2009.g. maijā. Līdz 2009.gada decembra beigām Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programmas ietvaros bija piešķirti aizdevumi 101,6 miljonu latu apmērā, tai skaitā no aizdevumu fonda līdzekļiem – 29,5 miljonu latu apmērā.

Mikrokreditēšanas programma

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 2.decembra rīkojumu Nr.752 Hipotēku banka 2009.gada 1.ceturksnī uzsāka Latvijas mazo un vidējo komersantu mikrokreditēšanas programmas realizāciju, sniedzot mikroaizdevumus līdz 3 tūkstošiem latu. Programmas finansējuma kopējais apjoms ir 564,8 tūkstoši latu, līdz decembra beigām Hipotēku banka ir piešķīrusi mikrokredītus par kopējo summu 404 tūkstoši latu.

Programma „Atbalsts pašnodarbinātības un komercdarbības uzsākšanai"

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 31.marta noteikumiem Nr.293 Par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.2.aktivitāti "Atbalsts pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai" Hipotēku banka 2009.g. augustā uzsāka Starta programmas realizāciju, kuras ietvaros komercdarbības uzsācējiem tiek sniegtas apmācības biznesa pamatos un konsultācijas biznesa plāna sagatavošanā. Pozitīva kredītkomitejas lēmuma gadījumā programmas dalībnieks saņem aizdevumu un grantus biznesa plānā aprakstītā projekta realizācijai. Līdz decembra beigām uz konsultācijām un apmācībām bija pieteikušies 483 pretendenti un decembra beigās tika uzsāktas apmācības, bankā tika iesniegti 106 biznesa plāni, no tiem 51 izskatīts kredītkomitejā un 29 piešķirti aizdevumi par kopējo summu 565 tūkst. LVL un granti 133 tūkst. LVL.

2010.gadā Banka plāno uzsākt MVU izaugsmes aizdevumu programmu sīko (mikro), mazo un vidējo komersantu un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstības veicināšanai saskaņā ar Ministru kabineta 15.09.2009 noteikumiem Nr.1065. Programmas mērķis ir uzlabot Latvijā reģistrētu saimnieciskās darbības veicēju pieeju finansējumam, lai atjaunotu un veicinātu Latvijas tautsaimniecības attīstību. Programmas realizācijai Hipotēku banka 2009.gada 2.oktobrī ir noslēgusi 100 miljonu eiro aizdevuma līgumu ar Eiropas Investīciju banku, kas stāsies spēkā pēc valsts galvojuma līguma parakstīšanas.

Turpinot iepriekšējos gados aizsāktās tradīcijas, Hipotēku banka cieši sadarbojas ar Latvijas novadiem - 2009.g. pavasarī parakstīti sadarbības līgumi ar pieciem Latvijā nodibināto Novadu fondu vadītājiem (Valmieras, Talsu, Alūksnes, Liepājas un Lielvārdes), kā arī Limbažu rajona padomi, Ogres novada domi, Ērgļu novada domi, Jūrkalnes pagasta padomi par projektu konkursu organizēšanu. Hipotēku banka atbalsta fondu rīkoto projektu konkursu labākos darbus, veicinot vietējo iedzīvotāju pašiniciatīvu un uzņēmību savas dzīves vides uzlabošanā. Sadarbībā ar Novadu fondiem un pašvaldībām tika realizēti 129 projekti. Savukārt sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti tika organizēts projekts „Labā prakse", nodrošinot inženierzinātņu studentiem viena mēneša prakses vietu Hipotēku bankas klientu uzņēmumos u.c. nozares vadošajos uzņēmumos Latvijā.

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA"
PADOMES UN VALDES SASTĀVS

Padome (2009. gada 31. decembrī)

Baiba Bāne	Padomes priekšsēdētāja
Dāvids Tauriņš	Padomes priekšsēdētājas vietnieks
Baiba Brigmane	Padomes locekle

Pārskata perioda laikā Padomes locekļu amatus atstāja Jānis Šnore, Matīss Markuss un Iveta Strautiņa un par Padomes locekli tika ievēlēta Baiba Brigmane.

Valde (2009. gada 31. decembrī)

Rolands Paņko	Valdes priekšsēdētājs
Jēkabs Krieviņš	Valdes priekšsēdētāja vietnieks
Andris Riekstiņš	Valdes loceklis
Jānis Bērziņš	Valdes loceklis

Pārskata perioda laikā valdes priekšsēdētāja amatu atstāja Inesis Feiferis un par valdes priekšsēdētāju tika ievēlēts Rolands Paņko, par valdes priekšsēdētāja vietnieku Jēkabs Krieviņš.

Pārskata perioda laikā valdes locekles amatu atstāja Aija Laicāne un par valdes locekli tika ievēlēts Jānis Bērziņš.

PAZIŅOJUMS PAR VADĪBAS ATBILDĪBU

Vadība ir atbildīga par finanšu pārskatu sagatavošanu, balstoties uz sākotnējo grāmatvedības uzskaiti par katru pārskata periodu, kas patiesi atspoguļo Koncerna un Bankas finansiālo stāvokli uz pārskata perioda beigām, kā arī darbības rezultātiem un naudas plūsmām par šo periodu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajos Starptautiskajos finanšu pārskatu standartos noteiktajiem vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem.

Vadība apstiprina, ka saīsinātie konsolidētie un Bankas finanšu pārskati par 2009. gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz atbilstošām grāmatvedības metodēm, kuru pielietojums ir bijis konsekvents, un vadības lēmumi un pieņēmumi attiecībā uz šo pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi. Vadība apstiprina, ka finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Pārskata periodā ir konsekventi izmantotas atbilstošas uzskaites metodes. Finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Vadība ir atbildīga par atbilstošas grāmatvedības uzskaites kārtošanu, par Koncerna un Bankas līdzekļu saglabāšanu, kā arī krāpšanas un citas negodīgas rīcības novēršanu, kā arī par Bankas darbības atbilstību Latvijas Republikas Kredītiestāžu likumam, Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas norādījumiem un citu Latvijas Republikā spēkā esošo likumu prasībām.

PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS
(visas summas ir tūkstošos latu)

	2009		2008	
	Koncerns	**Banka**	**Koncerns**	**Banka**
Procentu ieņēmumi	54,973	52,996	66,106	63,546
Procentu izdevumi	(30,450)	(30,041)	(44,935)	(44,064)
Neto procentu ieņēmumi	**24,523**	**22,955**	**21,171**	**19,482**
Komisijas naudas ieņēmumi	4,250	3,915	4,091	4,006
Komisijas naudas izdevumi	(996)	(1,025)	(997)	(972)
Tīrie komisijas ieņēmumi	**3,254**	**2,890**	**3,094**	**3,034**
Dividenžu ienākumi	5	52	13	813
Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	6,166	6,319	2,156	2,184
Citi ieņēmumi	6,594	5,057	4,767	3,440
Personāla izmaksas	(9,625)	(8,573)	(10,098)	(8,995)
Administratīvie un citi saimnieciskās darbības izdevumi	(8,622)	(7,704)	(9,151)	(8,114)
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības nolietojums	(2,036)	(1,834)	(2,337)	(2,022)
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(75,603)	(74,219)	(9,280)	(8,545)
(Zaudējumi) / peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	**(55,344)**	**(55,057)**	**335**	**1,277**
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	934	1,006	(154)	(70)
Pārskata perioda (zaudējumi) / peļņa	**(54,410)**	**(54,051)**	**181**	**1,207**
Attiecināma uz:				
Bankas akcionāriem	(54,421)	-	179	-
Mazākuma līdzdalību	11	-	2	-

BILANCE
(visas summas ir tūkstošos latu)

	31/12/09		31/12/08	
Aktīvi	**Koncerns**	**Banka**	**Koncerns**	**Banka**
Kase un prasības uz pieprasījumu pret Centrālo Banku	95,997	95,997	45,115	45,115
Tirgojamie vērtspapīri	5,074	4,919	3,859	3,711
Ieguldījumu vērtspapīri – līdz termiņa beigām turētie	42,984	42,984	64,070	63,969
Ieguldījumu vērtspapīri – pieejami pārdošanai	49,892	49,892	26,296	26,296
Prasības pret citām kredītiestādēm	35,411	35,276	65,587	65,334
Atvasinātie līgumi	1,954	1,954	1,581	1,581
Kredīti	632,681	639,501	742,386	726,575
Ieguldījumu īpašumi	1,166	1,166	1,826	1,826
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	280	1,528	296	898
Nemateriālie aktīvi	2,204	1,721	2,434	1,942
Pamatlīdzekļi	7,536	6,896	8,707	7,638
Uzņēmumu ienākuma nodokļa prasības	-	-	1,147	1,004
Pārējie aktīvi	8,896	1,865	5,000	1,456
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	662	532	718	564
Kopā aktīvi	**884,737**	**884,231**	**969,022**	**947,909**
Pasīvi				
Saistības pret kredītiestādēm	379,512	379,512	515,228	495,927
Noguldījumi	324,749	324,811	302,098	302,209
Atvasinātie līgumi	155	155	546	546
Tranzītresursi	1,950	1,950	2,276	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	37,429	38,249	40,660	40,660
Pārējās saistības	27,400	26,835	13,083	12,379
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	3,997	3,376	2,610	1,882
Maksājamais ienākuma nodoklis	43	-	-	-
Atliktās nodokļu saistības	27	-	1,006	1,006
Pakārtotās saistības	31,089	31,089	31,089	31,089
Kopā saistības	**806,351**	**805,977**	**908,596**	**887,974**
Kapitāls un rezerves				
Akciju kapitāls	121,321	121,321	48,513	48,513
Rezerves kapitāls	2,524	2,063	2,524	2,063
Mazākuma līdzdalība	40	-	29	-
Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	(3,034)	(3,034)	(3,562)	(3,562)
Nesadalītā peļņa	(42,465)	(42,096)	12,922	12,921
Kopā kapitāls un rezerves	**78,386**	**78,254**	**60,426**	**59,935**
Kopā pasīvi	**884,737**	**884,231**	**969,022**	**947,909**
Ārpusbilances posteņi				
Iespējamās saistības	12,080	18,080	24,007	24,007
Finansiālās saistības	32,937	55,329	29,746	39,399

KONSOLIDĒTAIS KAPITĀLA UN REZERVJU IZMAIŅU PĀRSKATS
(visas summas ir tūkstošos latu)

	Attiecināms uz Bankas akcionāriem					
	Akciju kapitāls	**Rezerves kapitāls**	**Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve**	**Nesadalītā peļņa**	**Mazākuma līdzdalība**	**Kopā kapitāls**
Bilance 2007. gada 31. decembrī	**48,513**	**2,524**	**(1,540)**	**14,402**	**-**	**63,899**
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(1,659)	-	**(1,659)**
IPS „Hipo Fondi" mazākuma akcijas līdzdalības iegūšanas datumā	-	-	-	-	27	**27**
Neto zaudējumi no pārdošanai pieejamajiem ieguldījumiem	-	-	(2,022)	-	-	**(2,022)**
Pārskata perioda peļņa	-	-	-	179	2	**181**
Bilance 2008. gada 31. decembrī	**48,513**	**2,524**	**(3,562)**	**12,922**	**29**	**60,426**
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(966)	-	**(966)**
Neto peļņa no pārdošanai pieejamajiem ieguldījumiem	-	-	528	-	-	**528**
Pamatkapitāla palielināšana	72,808	-	-	-	**-**	**72,808**
Pārskata perioda zaudējumi	-	-	-	(54,421)	11	**(54,410)**
Bilance 2009. gada 31. decembrī	**121,321**	**2,524**	**(3,034)**	**(42,465)**	**40**	**78,386**

BANKAS KAPITĀLA UN REZERVJU IZMAIŅU PĀRSKATS
(visas summas ir tūkstošos latu)

		Akciju kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	Nesadalītā peļņa	Kopā kapitāls
Bilance 2007. gada 31. decembrī		**48,513**	**2,063**	**(1,540)**	**13,373**	**62,409**
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu		-	-	-	(1,659)	**(1,659)**
Neto zaudējumi no pārdošanai pieejamajiem ieguldījumiem	-	-	-	(2,022)	-	**(2,022)**
Pārskata perioda peļņa	-	-	-	-	1,207	**1,207**
Bilance 2008. gada 31. decembrī		**48,513**	**2,063**	**(3,562)**	**12,921**	**59,935**
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu		-	-	-	(966)	**(966)**
Neto peļņa no pārdošanai pieejamajiem ieguldījumiem		-	-	528	-	**528**
Pamatkapitāla palielināšana		72,808	-	-	-	**72,808**
Pārskata perioda zaudējumi		-	-	-	(54,051)	**(54,051)**
Bilance 2009. gada 31. decembrī		**121,321**	**2,063**	**(3,034)**	**(42,096)**	**78,254**

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS
(visas summas ir tūkstošos latu)

	2009		2008	
	Koncerns	**Banka**	**Koncerns**	**Banka**
Naudas plūsma pamatdarbības rezultātā				
(Zaudējumi) / peļņa pirms nodokļiem	(55,344)	(55,057)	335	1,277
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojums	2,036	1,834	2,337	2,022
Uzkrājumu vērtības samazinājumam pieaugums	66,377	66,187	7,245	6,681
Pamatlīdzekļu pārdošanas peļņa	(420)	81	(98)	(1)
Nākamo periodu ieņēmumu un uzkrāto izdevumu pieaugums	1,387	1,494	701	524
Nākamo periodu izdevumu un uzkrāto ieņēmumu (pieaugums) / samazinājums	56	32	93	125
Pārējo aktīvu pieaugums	(2,350)	1,212	(5,904)	(4,687)
Pārējo saistību pieaugums	13,926	14,065	1,536	1,584
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās	**25,668**	**29,848**	**6,245**	**7,525**
Prasību pret kredītiestādēm pieaugums	30,273	30,273	(9,320)	(9,320)
Kredītu pieaugums	45,530	23,106	(79,782)	(71,046)
Tirgojamo vērtspapīru samazinājums	(1,232)	(1,225)	(590)	(442)
Saistību pret kredītiestādēm pieaugums	(141,070)	(122,095)	13,200	2,659
Noguldījumu pieaugums	22,651	22,602	19,974	19,659
Tranzītresursu samazinājums	(326)	(326)	(299)	(299)
Emitēto parāda vērtspapīru pieaugums / (samazinājums)	(3,231)	(2,411)	(11,834)	(11,834)
Pamatdarbības neto naudas plūsma	**(21,737)**	**(20,228)**	**(62,406)**	**(63,098)**
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	**(2)**	**-**	**(1,037)**	**(721)**
Naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā				
Ieguldījumu vērtspapīros pieaugums	(4,279)	(4,380)	(25,031)	(24,931)
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	(1,106)	(974)	(2,751)	(1,769)
Pamatlīdzekļu pārdošana	891	22	364	42
Līdzdalības uzņēmumu kapitālā pārdošana	16	-	271	24
Līdzdalības uzņēmumu kapitālā (pirkšana)	-	(865)	(15)	-
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma	**(4,478)**	**(6,197)**	**(27,162)**	**(26,634)**
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā				
Akciju kapitāla piesaiste	72,808	72,808	-	-
Pakārtotā kapitāla piesaiste	-	-	21,084	21,084
Pakārtotā kapitāla atmaksa	-	-	(3,300)	(3,300)
Izmaksātās dividendes	(966)	(966)	(1,659)	(1,659)
Finansēšanas darbības naudas plūsma	**71,842**	**71,842**	**16,125**	**16,125**
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums / (samazinājums)	45,625	45,417	(74,480)	(74,328)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā	57,456	57,529	131,936	131,857
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās	**103,081**	**102,946**	**57,456**	**57,529**

VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

Latvijas Hipotēku un zemes banku nodibināja Latvijas valdība 1993. gada 19. martā ar LR Ministru kabineta rīkojumu Nr. 140, kā valsts komercbanku. Banka tika reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā 1993. gada 3. jūnijā. Saskaņā ar Komerclikuma reformu Banka 2004. gada 14. jūlijā ir reģistrēta komercreģistrā.

Bankas darbību regulē Kredītiestāžu likums, kā arī citi LR spēkā esošie likumi, tās Statūti, Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas norādījumi, kā arī LR Ministru kabineta rīkojumi un noteikumi. Banka atrodas LR Finanšu ministrijas pārziņā, kas Latvijas Republikas Ministru kabineta vārdā pārstāv akcionāra intereses un ir 100% Bankas akciju turētāja.

RISKU PĀRVALDĪŠANA

Koncerns un Banka īsteno visu būtiskāko Koncerna un Bankas darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši Bankas Padomes apstiprinātajai Risku pārvaldīšanas politikai, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, ar kuru palīdzību var tikt maksimāli samazināta varbūtība Koncernam vai Bankai ciest zaudējumus gadījumos, kad Koncerna vai Bankas ieguldītie vai tai pienākošies līdzekli netiktu atmaksāti vai atgūti laikā vai pilnā apmērā vai arī Koncerns vai Banka ciestu cita veida zaudējumus vai negūtu plānoto peļņu. Koncernā un Bankā risku pārvaldība ir neatņemama iekšējās kontroles sistēmas sastāvdaļa un risku vadības sistēma ir izveidota ņemot vērā Bankas un Koncerna lielumu, struktūru, kā arī labāko ieteicamo praksi, t.sk., Bāzeles banku uzraudzības komitejas vadlīnijas.
Ņemot vērā pasaules finanšu tirgos un ekonomikā notiekošās izmaiņas, pārskata periodā Koncerna un Bankas risku vadības sistēmā tika veikti vairāki būtiski uzlabojumi, kas ļauj precīzāk un savlaicīgāk identificēt riskus un novērtēt to ietekmi uz Koncerna un Bankas turpmāko darbību.

Risku pārvaldīšanā Koncerns un Banka ievēro sekojošus principus:

- uzņemoties riskus, Koncerns un Banka saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās attīstības stratēģijā noteiktos mērķus un uzdevumus;
- Koncerns un Banka veic savu darbību, uzturot optimālu attiecību starp ienesīgumu un Koncerna un Bankas aizsargātību pret riskiem, tas ir, ienesīgumam jābūt pēc iespējas lielākam, bet tādēļ Koncerns un Banka nedrīkst tikt pakļauta būtiskiem riskiem;
- riska novērtēšana un vadība ir Koncerna un Bankas darbības ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- Koncerna un Bankas darbiniekam, atbilstoši pilnvarojumam un kompetencei, ir jāzina klients un pilnībā jāizprot katra konkrētā darījuma (operācijas) saturs, lai spētu noteikt un novērtēt ar darījumu (operāciju) saistītos riskus un rastu gan klientam, gan Koncernam un Bankai optimālu risinājumu;
- Koncerns un Banka novērtē iespējamos zaudējumus, ko tie varētu ciest, uzņemoties riskus, un izvairās no ārkārtas zaudējumiem savā darbībā;
- Koncerns un Banka nosaka un novērtē iespējamos riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu pārdošanas vai iesaistīšanās jaunos tirgos;
- Koncerns un Banka, kur tas nepieciešams, pazemina riska limitus, pārdod riskam pakļautos aktīvus vai pat aiziet no attiecīgiem tirgiem, ja tos novērtē par pārāk riskantiem.

Risku pārvaldīšanā Koncerns un Banka pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka limitus un ierobežojumus. Visas risku pārvaldīšanas politikas ir apstiprinājusi Bankas padome.

Kredītrisks
Koncerns un Banka ir pakļauti kredītriskam, kas ir risks, ja Koncerna vai Bankas klients vai sadarbības partneris nespēj vai atsakās pildīt saistības pret Koncernu vai Banku pilnā apmērā un noteiktajā termiņā. Koncerns un Banka pārvalda kredītrisku saskaņā ar Kredītpolitiku, kā arī iekšējiem kredītoperāciju noteikumiem, procedūrām un instrukcijām.
Kredītpolitikā noteiktie principi, novērtēšanas metodes un pārvaldes instrumenti attiecas uz visām Koncerna un Bankas darbībām, kas ietver kredītrisku – kreditēšanu, finanšu tirgus darījumiem (operācijām), starpniekdarbību klienta vārdā un galvojumu sniegšanu trešajām pusēm. Kredītriska vadības process Koncernā un Bankā secīgi ietver vadlīniju un ierobežojumu noteikšanu, aizdevumu piešķiršanu vai limitu noteikšanu pret konkrētiem klientiem vai savstarpēji saistītu klientu grupām, klientu vai savstarpēji saistītu klientu grupu lietu administrēšanu, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī atbilstošas procesa kontroles, vadības informācijas sistēmas nodrošināšanu un kopējās procesa efektivitātes novērtēšanu.
Vadlīniju un ierobežojumu noteikšanā Koncerns un Banka balstās galvenokārt uz Koncerna un Bankas kopējo stratēģiju, kā arī vēsturisko pieredzi kredītriska pārvaldībā, kas dod iespēju noteikt atbilstošus koncentrācijas ierobežojumus, kā arī nodrošināt adekvātu kredītspējas un nodrošinājuma izvērtēšanu, pieņemot lēmumus attiecīga līmeņa lēmējinstitūcijās.

RISKU PĀRVALDĪŠANA (turpinājums)

Tā kā Koncerna un Bankas kopējā stratēģija paredz pakāpenisku Bankas pārveidošanu par attīstības banku, par arvien būtiskāku kredītriska avotu Koncernam un Bankai kļūst risks, kas izriet no kreditēšanas mērķprogrammu realizēšanas.
Bankas Aizdevumu departaments ir atbildīgs par ikdienas kredītriska vadību kredītoperācijās, t.sk., nosakot kredītspējas un nodrošinājuma pietiekamības kritērijus, savukārt lēmumus par kredītriska uzņemšanos noteikto limitu ietvaros pieņem filiāļu, reģionu un Centrāles kredītkomitejas vai Bankas valde. Ikdienas aizdevumu uzraudzība un administrēšana tiek veikta pamatojoties uz katra individuālā aizņēmēja riska klasi un piederību, kas ir noteikta atbilstoši Koncerna un Bankas organizatoriskajai struktūrai.

Kredītriska, t.sk., kredītriska koncentrāciju, un kredītportfeļa kvalitātes kopējo uzraudzību veic Risku vadības komiteja, savukārt Risku vadības departaments ir atbildīgs par kredītriska koncentrāciju analīzi, limitu noteikšanu un kontroli, kredītportfeļa kvalitātes novērtēšanu un uzkrājumu veidošanu, kā arī ikdienas kredītriska vadību operācijās ar finanšu instrumentiem. Ne retāk kā reizi gadā tiek veikta kredītportfeļa stresa testēšana un scenāriju analīze, kas ietver dažādu makrovidi ietekmējošu faktoru (nekustamā īpašuma cenu kritumu, iedzīvotāju ienākumu samazināšanos, iespējamās izmaiņas dažādu tautsaimniecības nozaru attīstībā un tamlīdzīgi) izmaiņas un parāda iespējamo ietekmi uz Koncerna un Bankas pelnītspēju, kredītportfeļa kvalitāti, uzkrājumu lielumu un kapitāla pietiekamības līmeni.
Koncerns un Banka pārvalda kredītriska koncentrāciju saskaņā ar Riska darījumu kontroles politiku, kas nosaka kredītriska koncentrācijas analīzes metodes un kontroles instrumentus, t.sk. kredītriska koncentrācijas limitus. Kredītriska koncentrācija tiek pārvaldīta, novērtējot un nosakot limitus šādām pozīcijām:

- lielo riska darījumu attiecība pret Bankas pašu kapitālu (iekšējais limits - 400%, Kredītiestāžu likumā noteiktais - 800%), uz 31.12.2009. bija 47.1% (uz 31.12.2008. – 78.6%);
- maksimālā viena klienta (savstarpēji saistītu klientu grupas) koncentrācija pret pašu kapitālu, kas nevar pārsniegt 25%, uz 31.12.2009. bija 20.7% (uz 31.12.2008.- 22.1%);
- ar Banku saistīto personu riska darījumu attiecība pret Bankas pašu kapitālu, kas nevar pārsniegt 15%, uz 31.12.2009. bija 2.6% (uz 31.12.2008. - 3.8%);
- maksimālā kredītportfeļa koncentrācija vienā tautsaimniecības nozarē uz 31.12.2009. bija 120.9% (uz 31.12.2008. – 172.6%).

Tā kā Bankas attīstības stratēģija nav vērsta uz nerezidentu apkalpošanu, Bankas prasību pret nerezidentiem īpatsvars aktīvos ir mazs un uz 31.12.2009. sastādīja 7.1% (uz 31.12.2008. – 8.9%). Valsts riska, kas veidojas kredītoperāciju ar nerezidentiem rezultātā, pārvaldīšanu nosaka Valsts riska pārvaldīšanas politika.
Katra no kredītriska vadībā iesaistītajām struktūrvienībām nodrošina atbilstošu iekšējo kontroli, par kuras efektivitātes novērtējumu ir atbildīgs Iekšējā audita departaments.

Koncerna un Bankas vadība ir veikusi zaudējumu aprēķinus, pamatojoties uz visiem tai zināmajiem faktiem, objektīviem vērtības samazināšanās apliecinājumiem, un uzskata, ka tie aprēķini, kas atspoguļoti finanšu pārskatos ir saprātīgi, ņemot vērā pieejamo informāciju. Tomēr, ņemot vērā esošās zināšanas, ir iespējams, ka nākamā gada faktisko notikumu rezultātā, kuri būs atšķirīgi no pieņēmumiem, būs nepieciešami attiecīgo aktīvu un saistību bilances vērtības labojumi.

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Bankas spēju savlaicīgi dzēst klientu un citu Koncerna vai Bankas kreditoru juridiski pamatotās prasības un nodrošināt iepriekš plānoto prasību pieaugumu ar saprātīgām izmaksām.
Likviditātes riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Likviditātes riska vadības politikā un Darbības nepārtrauktības plānā likviditātes krīzes situācijā. Banka pastāvīgi kontrolē, lai tās likvīdie aktīvi nebūtu mazāki par 30% no Bankas īstermiņa saistībām, ko nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Likviditātes riska uzraudzību veic Bankas Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt likviditātes riska vadību ikdienā nodrošina Finanšu vadības departaments.
Likviditātes riska novērtēšanā Banka pielieto aktīvu un pasīvu termiņu nesakritības metodi (GAP). Lai ierobežotu likviditātes risku, Banka ir noteikusi likviditātes neto pozīciju limitus katrā būtiskajā valūtā un kopējo likviditātes neto pozīcijas limitu, kā arī maksimālo viena noguldītāja noguldījuma summu. Ne retāk kā vienu reizi mēnesī tiek veikta scenāriju analīze vai stresa testēšana, kuras mērķis ir parādīt ietekmi uz Koncerna un Bankas likviditāti, iestājoties maz ticamiem notikumiem.
Likviditātes rādītāja (min – 30%) izpilde uz 31.12.2009. bija 82.2% (uz 31.12.2008. - 60.4%).

RISKU PĀRVALDĪŠANA (turpinājums)

Ārvalstu valūtu risks

Ārvalstu valūtu risks ir saistīts ar ārvalstu valūtu aktīvu un saistību pozīciju atšķirībām, kas valūtas kursu izmaiņu rezultātā ietekmē Koncerna un Bankas naudas plūsmu un finanšu rezultātu. Ārvalstu valūtu riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Valūtas riska pārvaldīšanas politikā. Ārvalstu valūtu riska uzraudzību veic Bankas Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt Ārvalstu valūtu riska vadību ikdienā nodrošina Finanšu vadības departaments.
Koncerns un Banka īsteno piesardzīgu ārvalstu valūtas riska pārvaldīšanas politiku un kontrolē ārvalstu valūtu risku, nosakot atvērto valūtas pozīciju limitus katrā atsevišķā valūtā un konsolidēti latos visām valūtām, kā arī ievēro Kredītiestāžu likumā noteiktos atvērto valūtas pozīciju ierobežojumus.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir saistīts ar tirgus likmju izmaiņu ietekmi uz Koncerna un Bankas procentu ieņēmumiem un ekonomisko vērtību. Lai novērtētu procentu likmju risku, Koncerns un Banka regulāri analizē procentu likmju jūtīgo aktīvu un pasīvu termiņstruktūru un tās jūtīgumu pret iespējamām procentu likmju izmaiņām. Procentu likmju riska uzraudzību veic Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt par procentu likmju riska pārvaldi ikdienā ir atbildīgs Finanšu vadības departaments.

Banka ir noteikusi limitu ekonomiskās vērtības izmaiņām 10% apmērā no pašu kapitāla un tīro procentu ienākumu izmaiņām 2% apmērā no pašu kapitāla, kas 31.12.2009. bija attiecīgi 7.63% (31.12.2008. – 9.76%) un 0.43% (31.12.2008. – 0.27%).

Operacionālais risks

Operacionālais risks izriet no apzinātām vai neapzinātām atkāpēm no pieņemtajiem principiem Koncerna un Bankas ikdienas darbībā, piemēram, cilvēku kļūdas vai krāpšana, informācijas sistēmu darbības traucējumi, nepietiekamas kontroles procedūras vai to neievērošana. Operacionālā riska pārvaldīšanu Koncernā un Bankā nosaka Operacionālā riska pārvaldīšanas politika. Operacionālā riska novērtēšana tiek veikta izmantojot pašnovērtējuma metodi, savukārt operacionālā riska identificēšanu, analīzi un kontroli nodrošina operacionālā riska vadības informācijas sistēma, kurā reģistrē un analizē operacionālā riska gadījumus un novērtē faktisko vai iespējamo zaudējumu lielumu. Koncerna un Bankas struktūrvienības ir atbildīgas par operacionālā riska pārvaldīšanu ikdienas darbībā, savukārt Bankas Risku vadības komiteja veic operacionālā riska uzraudzību. Risku vadības departaments ir atbildīgs par operacionālā riska pārvaldības ieviešanu Koncernā un Bankā.
Pilnveidojot risku vadības sistēmu, Bankā ir ieviests darbības nepārtrauktības plāns, kas paredz Bankas, tās struktūrvienību un darbinieku rīcību krīzes situācijā, iestājoties riskiem, kas var nelabvēlīgi ietekmēt Bankas darbību.

Kapitāla pietiekamība

Kapitāla pietiekamība atspoguļo tos Koncerna un Bankas kapitāla resursus, kas nepieciešami, lai nodrošinātos pret kredīta un tirgus riskiem, kas saistīti ar aktīviem un ārpusbilances posteņiem, kā arī pret operacionālajiem riskiem.
Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā Koncerns un Banka pilnībā vadās pēc Bāzeles II prasībām. Kredītriska un tirgus riska minimālo kapitāla prasību aprēķināšanai Koncerns un Banka izmanto standartizēto pieeju, bet operacionālā riska kapitāla prasības aprēķināšanai – pamatrādītāja pieeju.
Atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) prasībām aprēķinātais Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs 31.12.2009. bija 12.8% (31.12.2008. – 9.6%), kas pārsniedz noteikto pašu kapitāla un riska svērto aktīvu un ārpusbilances posteņu kopsummas attiecības minimumu – 8%.

BANKAS DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Pozīcijas nosaukums	Pārskata periodā	Iepriekšējā pārskata gadā
Kapitāla atdeve (ROE) (%)	-65.02%	1.93%
Aktīvu atdeve (ROA) (%)	-5.60%	0.14%

KONSOLIDĀCIJAS GRUPAS SASTĀVS

Nr. p.k.	Komercsabiedrības nosaukums	Reģistrācijas vietas kods, reģistrācijas adrese	Komerc-sabiedrības darbības veids*	Daļa pamatkapitālā (%)	Balsstiesību daļa komercsabie-drībā (%)	Pamatojums iekļaušanai grupā**
1.	SIA „Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra”	LV –Latvija 40003426895	CKS	100	100	MS
2.	SIA „Hipolīzings”	LV – Latvija 40003616329	CFI	100	100	MS
3.	SIA „Risku investīciju sabiedrība”	LV – Latvija 40003952445	CFI	100	100	MS
4.	IPS „Hipo fondi”	LV – Latvija 40003403040	IPS	83	83	MS
5.	SIA „Rīgas Centra namu pārvalde”	LV – Latvija 40003266805	CKS	100	100	MS
6.	KS "Mazo un vidējo komersantu atbalsta fonds"	LV – Latvija 40003681329	CFI	47.62	47.62	KS

* IPS – ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, CFI – cita finanšu iestāde, CKS – cita komercsabiedrība.
** MS – meitas sabiedrība; KS – kopsabiedrība.

MOODY`S INVESTORS SERVICE LIMITED NOTEIKTIE REITINGI

Reitinga veids	Reitings	Reitinga apstiprināšanas datums	Iepriekšējais reitings
Ilgtermiņa noguldījumu reitings	**Baa3**	25.06.2009.	**Baa3**
Īstermiņa noguldījumu reitings	**P3**	25.06.2009.	**P3**
Finansiālās stabilitātes reitings	**E+**	25.06.2009.	**D-**
Hipotekāro ķīlu zīmju reitings	**Baa2**	23.04.2009.	**A2**

Moody`s Investors Service ziņojumi par Banku: *www.hipo.lv*
Papildus informācija par piešķirtajiem reitingiem (t.sk. reitingu definīcijas): *www.moodys.com*

Šie saīsinātie finanšu pārskati ir lasāmi kopā ar Bankas 2008. gada finanšu pārskatu.

Rolands Paņko
Valdes priekšsēdētājs

Uvis Zemītis
Galvenais grāmatvedis